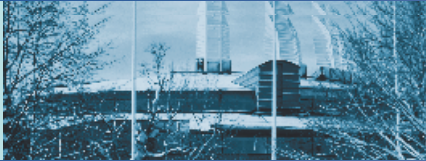

XXIII Nordic Conference on Law & IT

Aula Magna 17-19 November 2008

Session A

18 november 08

Tillgång till information och upphovsrätt

Katarina Renman Claesson

Hindrar eller främjar upphovsrätten en digital tillgång till information?

En eftermiddag med fördjupningar i databassökningar, DRM, upphovsrättens politiska provokationer, praktiska samt ”public domain” aspekter

En påminnelse...

Upphovsrätten idag innehåller *flera lager rättigheter*, som bör separeras såväl i fråga om problem som lösningar. Det är den ”klassiska” upphovsrätten till skydd för upphovsmän och verk, det är skydd för närstående rättshavare samt slutligen skydd av tekniska skydd.

1700/1800-talet - en balanserad (?) författar- och konstnärsrätt

Upphovsrätten introducerades på främst 1700- och 1800-talet som en *tidsbegränsad rätt för författaren och konstnären* att hindra tryckning/kopiering av verket.

1900-talet - närstående rätt

I mitten av 1900-talet utvidgat till ett paket med exklusiva förfoganderättigheter *för upphovsmannen samt skydd för närstående rättshavare* (utövande konstnärer, fotografer, ljud-, film-, radio-, TV- katalog och databasproducenter), *balanserat mot* inskränkningar, avtalslicenser och fysiska rättigheter/ begränsningar av kontrollen.

2000-talet - Accessrätt och effektiva sanktioner

Rättigheterna blir mer förstärka och uttalat handelsrelaterade.

Och slutligen, via skyddet för tekniska skydd utvidgade till accessrätter .

2000-talet - Accessrätt och effektiva sanktioner

Den senaste utvecklingen har skett utanför den upphovsrättsliga regleringen - strävan efter att uppnå ”effektiva sanktioner” vid intrång.

Domstolar, lagstiftare och doktrin har diskuterat bl. a. förebyggande åtgärder, ansvaret och straffvärdet av främst illegal fildelning. Och nu senast, utnämnt i media till årets ”fildelningslag”, de utökade möjligheterna att identifiera den illegala fildelaren genom rätten att få fram personen bakom en IP-adress.

Diagnostisera ”problemet”

Är det rättigheterna för
upphovsmannen, de närstående
rättshavarna, de tekniska skydden,
inskränkningarna, sanktionerna
och/eller ansvaret som är dåligt
anpassad efter den elektroniska
miljön ?

..så hittar vi förhoppningsvis ”botemedlet”

Med rätt diagnos av vad som egentligen är ”problemet med upphovsrätten” så bör upphovsrättens rättigheter, inskränkningar och kompletterande avtalslicenser kunna finkalibreras så att illegalt, oskäligt nyttjande hindras utan att samtidigt inkräkta på vare sig integritet och yttrandefrihet.

Upphovsrätten återförs således till dess ursprungliga funktion, att balansera mellan olika fundamentala intressen och därmed *både hindra och främja informationstillgången* på bästa sätt.

Slutord

Målet är att *bitta lösningar som ger såväl rättshavare som användare skäliga "levnadsvillkor" i det elektroniska samhället.*